

Onderzoek Screening Psychisch welbevinden

Nynke Dethmers, Hille van Gelder en Daan Hermans

Achtergrond en onderzoeksvragen

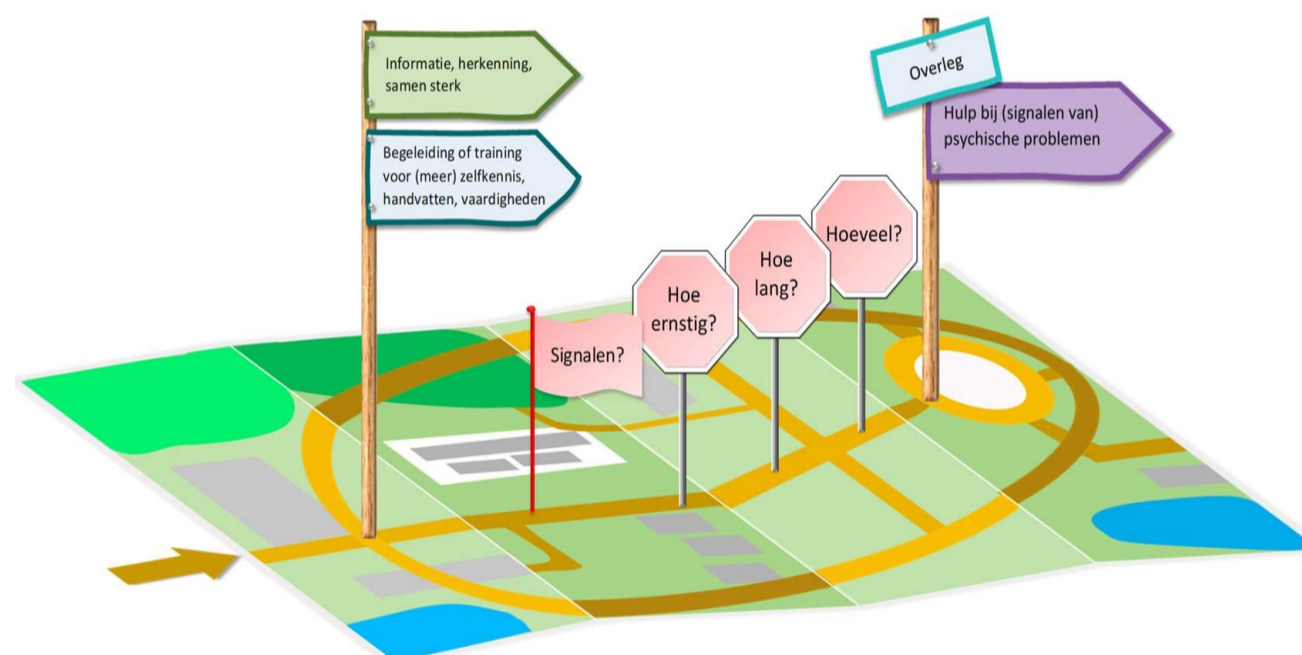
Dove en slechthorende (DSH) kinderen hebben een verhoogd risico op psychische problemen. In het screeningsprogramma van Psywel wordt binnen Kentalis Onderwijs daarom elke twee jaar onderzocht of DSH leerlingen psychische problemen hebben. Er wordt daarbij vooral gekeken naar internaliserende gedragsproblemen (bijvoorbeeld angst en depressie) en externaliserende gedragsproblemen (bijvoorbeeld opstandig gedrag).

Het screenen gebeurt aan de hand van verschillende gedragsvragenlijsten. Deze worden ingevuld door de leerkracht (TRF), de ouders (CBCL) en/of de leerling zelf (YSR). Daarna volgt eventueel een (advies)gesprek met de ouders en/of de leerling. Na het opsporen van mogelijk zorgwekkend gedrag is het verder diagnosticeren en eventueel behandelen een mogelijke vervolgstap. Dat gebeurt soms binnen de GGZ (bijvoorbeeld GGMD) en soms binnen Kentalis Zorg.

Onderzoeksvragen van het huidige onderzoek

Hoe verloopt de screening binnen Kentalis?

Hoe hoog is de prevalentie van psychische problemen onder DSH leerlingen op SO/VSO scholen?

Methode

Deelnemende scholen

Achttien SO/VSO scholen van Kentalis

Dataverzameling

Aanlevering door de gedragsdeskundigen van de scholen

Verzamelde gegevens op leerling-niveau

Achtergrondkenmerken (n = 495)

Leeftijd, geslacht, thuistaal, DSM diagnoses, gehoorondersteuning, lichamelijke kwetsbaarheden, IQ, ingrijpende levensgebeurtenissen of ongunstige levensomstandigheden

Screeningsgegevens (n = 495)

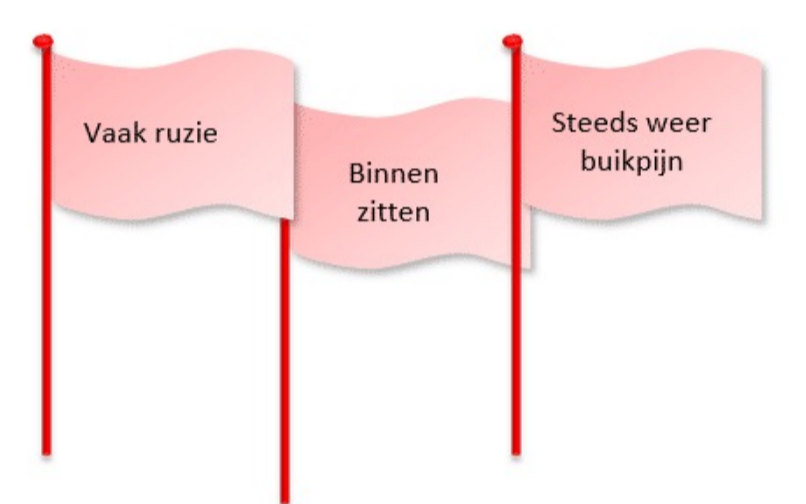
Deelname screening (en reden om eventueel niet mee te doen), uitkomst screening (Pluis/Niet pluis), informatie adviesgesprek

Gedragsvragenlijsten (n = 331)

CBCL (ouders) en/of TRF (leerkracht) en/of YSR (leerlingen ouder dan 12)

Screening bij Kentalis

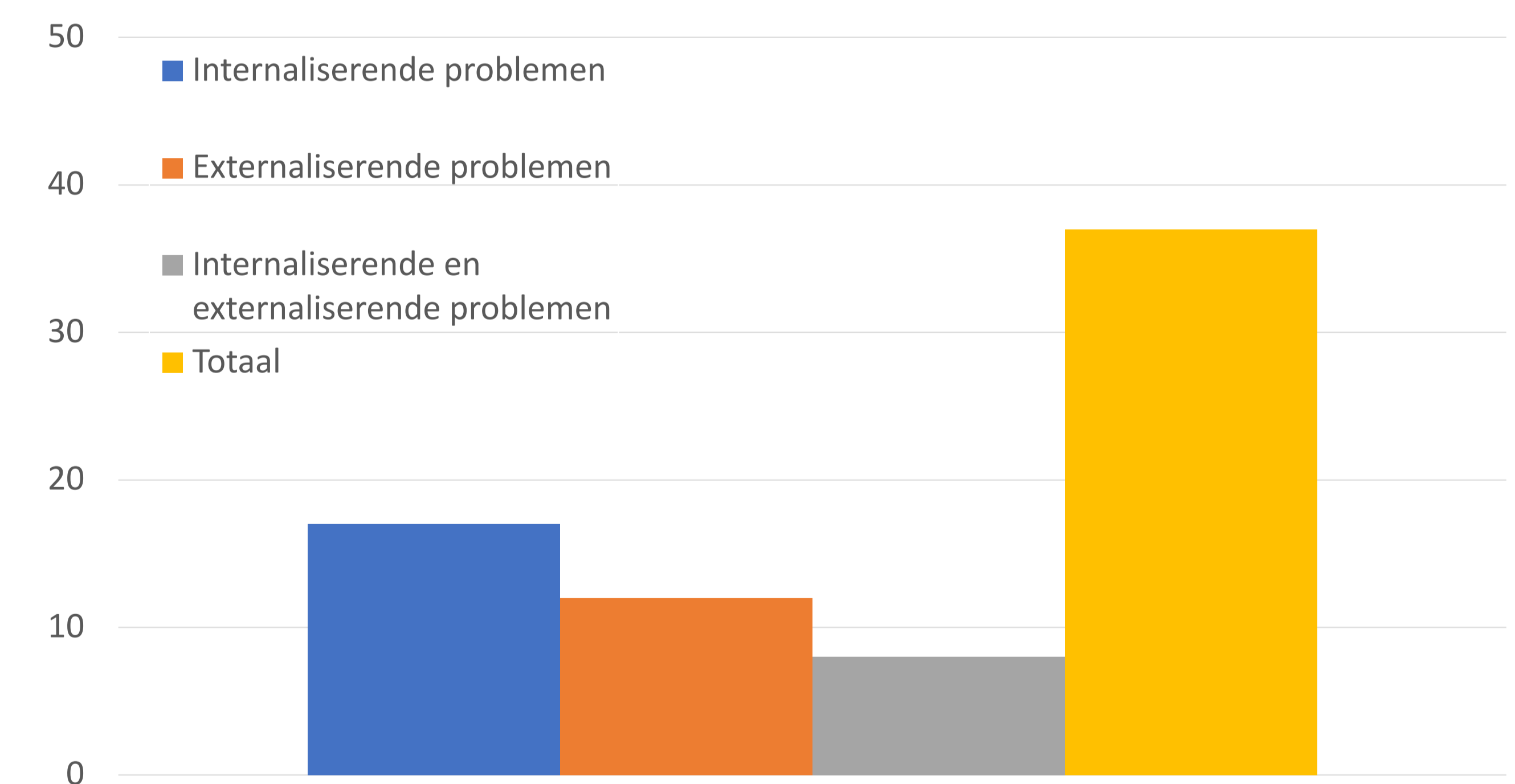
- Bijna alle Kentalis scholen (17 van de 18 scholen) voeren de screening uit
- 71 procent van de leerlingen doet mee aan de screening in Kentalis Onderwijs
Belangrijkste redenen om een leerling niet te screenen
  - 1) Leerling is net gestart op school (11%)
  - 2) Geen toestemming ouders en/of de leerling (8%)
  - 3) Leerling zit al in zorg (8%)
- 59 procent van de leerlingen scoort 'Niet pluis'
- Uitkomst Adviesgesprek met ouders
  - 1) Verwijzing naar zorg buiten Kentalis (37%)
  - 2) Verwijzing naar Kentalis Zorg (33%)
  - 3) Afwachten (25%)
  - 4) Geen consensus school en ouders (4%)

Prevalentie psychische problemen*

* Strenger criterium dan pluis/niet pluis: leerlingen met scores in de klinische range (1,5 standaard deviatie)

Psychische problemen komen 1 tot 2,5 keer zo vaak voor onder DSH leerlingen
Leerkrachten zien vaker psychische problemen dan de ouders of de leerlingen zelf

Figuur 1. Percentage leerlingen met scores in de klinische range op één of meerdere gedragsvragenlijsten (1,5 standaard deviatie)

Andere bevindingen

- Veel internaliserende problemen bij leerlingen op het VSO
- Minder externaliserende gedragsproblemen bij leerlingen met een andere gesproken thuistaal t.o.v. thuis Nederlands/NmG of NGT
- Meer problemen bij leerlingen met een DSM diagnose
- Meer problemen bij leerlingen met een beneden-gemiddeld IQ
- Meer problemen bij leerlingen in ongunstige levensomstandigheden
- Meer problemen bij leerlingen met ingrijpende levensgebeurtenissen

Belangrijkste bevindingen

- De prevalentie van psychische problemen is hoger onder DSH leerlingen (op het SO/VSO)
- Leerkrachten zien vaker psychische problemen dan ouders of leerlingen zelf
- De screening wordt uitgevoerd op bijna alle Kentalis scholen
- 71% van de leerlingen doet mee aan de screening
- 59% van de gescreende leerlingen scoort 'Niet pluis'
- 70% van de 'Niet pluis' leerlingen krijgt een advies voor doorverwijzing naar zorg geadviseerd

